

deenen anere Sensibilitéiten elo keng ofleenend war, mee vu dass se selwer eng eege Resolutioun abruecht hunn, mer et net fäerdegbruecht hunn, fir eis op een Text ze eenegen.

Ech ka ganz kuerz sinn, well mer de Fong eigentlech jo schonn diskutéiert hunn.

Firwat hu mer déi Resolutioun hei ausgeschafft a firwat ass et esou wichteg, dass mer eng seriö Informatioun vun de Leit dobausse maachen? Mir hunn et elo schonn e puermol ënnerstrach, ënner anerem och d'Madamm Simone Beissel, dass mer hei konfrontéiert si mat fundamentale Revisiounen vun deem wichtigste Gesetz, wat mer hunn, an dass déi verschidde Revisiounen eng ganz gutt Geleeënheet sinn, fir d'Grondgesetz de Leit erëm esou no wéi méiglech ze bréngen. Et ass wichteg, dass d'Leit dat Grondgesetz och kennen an och materliewen, wéi dat Grondgesetz sech entwéckelt.

Dofir hu mer dem Bureau, eisem Bureau vun der Chamber, eng Rei vu Propositione gemaach, déi ausgeschafft gi sinn zesumme mat der Direktioun vun eisem Haus an och mat de Responsabele vun der Kommunikatioun vun dësem Haus. An déi sinn um Ordre du jour vun enger nächster Bureaussëtzung, wou mer Propositione maachen, wéi mer déi Informatioun wëlle maachen a wat mer vu Moyenen dofir brauchen. An ech sinn iwwerzeegt, dass de Bureau eis d'Mëttel gëtt, fir dat ze maachen.

Mir wëllen also d'Leit un deene Verfassungsrevisiounen interesséieren. Mir hunn dat virdu schonn ënnerstrach: Mir hu ganz grouss Efforte gemaach, fir se ze bedeelegen un der Diskussioun. A mir hunn et och fäerdegbruecht, fir bei wäit fortgeschrittenen Aarbechte gutt Propositione vun der Société civile afléissen ze loossen.

Wéi stelle mer eis deen Informationsseffort vir? Bon, eis Chamber huet eng ganz Rei vun Instrumenter, déi se do kann asetzen. Zum Beispill hu mer eisen eegene Site. Mir si present op de soziale Medien. Mir hu Chamber TV an, an, an. A mir wëllen déi eenzel Kapitele virstellen an all Kommunikationsmëttelen asetzen.

Et kann een driwwer diskutéieren, ob een eng oder méi Informationsversammlunge mécht. Mir hu léiwer, dass mer eng grouss Informationsversammlung hunn, déi dann och bei de Leit doheem lant a wou all d'Sensibilitéiten zur Sprooch kommen. Mir wäerten derfir suergen, dass bei deenen Table-ronden all d'Sensibilitéite vertruede sinn. Mir wäerten derfir suergen, dass bei deenen Interviewsserien all d'Sensibilitéiten zur Geltung kommen. A mir wäerten derfir suergen, dass déi Informatioun esou objektiv wéi nëmme méiglech gemaach gëtt.

Mir hunn en Instrument zur Verfügung, dat an alle Boitte lant. Dat ass de Compte rendu. Mee mir hunn och Medien, déi mer kënnen mataschalten, wann et drëm geet, déi eenzel Kapitele virstellen.

Eng Broschür virun oder no de Votten an der Chamber? Doriwwer kann een diskutéieren. Mee eng Broschür, déi en dauernde Wäert huet, e bleiwende Wäert huet, mengen ech, déi muss dat erëmginn, wat hanneren erauskënn, an eppes sinn, wou ee kann noschloen, wat dann an där revidéierter Verfassung wierklech drasteet. Soss, mengen ech, hätt deen doten Exercice net vill Wäert. Mee mir wäerte virun de Votten all Efforte maachen, fir d'Enjeue bei d'Leit eranzebréngen.

Wéi gesot, et kann ee selbstverständlech nach wie vor soen ... Déi eng soen: „Mir hätte léiwer e Referendum gehat.“ Déi Fro ass gekläert doduerch, dass mer keng Gesamtreform méi maachen, mee eng wäitgeend Deelreform, Deelrevisioun vun deenen eenzelne Kapiteln.

Voilà! Dat gesot, wäerte mer zesummen all Efforte maachen, fir déi wichteg Aarbechten un d'Leit erunzebréngen.

Ech wollt awer vun der Geleeënheet hei profitéieren, fir den État d'esprit erauszesträichen, an deem déi Aarbechten an der Verfassungskommissioun an och tëschent deenen eenzelne politesche Famillje lafen. Et ass an engem ganz grouse géigesäitege Respekt, wou dat gemaach gëtt.

An der Institutiounskommissioun ass och eng ganz grouss Bereetschaft gewiescht, fir een op deenen anereren zouzegen. Et ass also net en Exercice de style, dee mer gemaach hunn zënter der Gesamtreform vun 2018, mee et ass effektiv eng Approche, déi sech geännert huet. An ech mengen och, dass mer hei alleguer, wa mer et fäerdegbréngen, déi Aarbechten, déi vill Kollege virun eis gemaach hunn, an den Hafen eranzebréngen, dass mer dann hei alleguer gutt geschafft hunn.

An deem Sënn soen ech lech Merci, Här President. An ech bieden d'Kollegen, fir dës Resolutioun da matzeënnerstëtzen.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Di Bartolomeo.

Als éischte Riedner huet den Här Charles Margue sech zu Wuert gemellt.

Discussion générale

■ **M. Charles Margue (déi gréng).**- Merci, Här President. Kolleginnen a Kollegen, ech schléisse mech deem un, wat eise President vun der Institutionskommissioun gesot huet. Ech soen och dem Simone Beissel Merci fir déi Wieder, déi et fäerdegbruecht hunn ze cadréieren, ëm wat et hei geet.

Ech wëll awer och soen, dass ech elo hei als Volleksvertreieder stinn. A mir sinn an enger parlamentarescher Demokratie. An esou wéi ech dat aus menger beruflecher Erfahrung weess, sinn d'Leit an d'Land frou, wann déi, déi gewielt sinn, hir Verantwortung huelen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Charles Margue (déi gréng).**- Jiddweree mat sengen Iwwerzeegungen, fir déi e gewielt ginn ass!

Nun ass et nun emol esou, dass mer hei eng Majoritéit hunn, déi sech erëmfënnt an deene Projeten, deene véier, déi mer ausgeschafft hunn - zesummen an der Diskussioun, an engem breede Konsens, net eestëmmeg, dat ass kloer. Mir hunn als Chamber eis Aarbecht gemaach am Déngscht vum Vollek - woufir mer gewielt sinn!

Dat ass awer och eng Form vun Dialog. Mir sinn an d'Wale gaangen, mir hunn debattéiert mat de Leit, mir stinn a Kontakt mat eise Wieler.

(Interruption)

Leider net mat all de Leit hei am Land, well eise System dat net hiergëtt. Mee mir huelen elo - an ech widderhuele mech - als Parlamentarier eis Verantwortung, fir mat de Leit ze diskutéieren, se ze informéieren, kontrovers ze diskutéieren, awer net fir eng parlamentaresch Aarbecht elo erëm auserneeplécken ze loossen, déi zustane komm ass no méi wéi 15 Joer, no Debaten, no ... Ech hunn et jo matgemaach, déi Consultatiounen vun der Uni! Mir si jo do, fir eis mam Gesetzestext erëm... „erëmzeploen“ heiansdo; déi aner hunn do méi direkt Affinitéiten. An am Detail, am Komma, an de Wieder, an den Expressiounen, déi mer jo verbessern, sinn déi eenzel Leit depasséiert. Dofir si se frou, wann hir Vertreieder d'Verantwortung huelen!

Mir diskutéieren - de Mars Di Bartolomeo huet gesot „informéieren“. Wéi et ugeduecht ass, dat ass elo nach net a Stee gemeesselt. Mee et geet drëm, eng Dynamik ze provoziéieren, wou d'Leit an déi traditionell Medien an d'Press de Ball wäerten unhuele vun deem, wat mer iwwert d'Chamberskanal hei declenchéieren.

Da si mer an engem Debat. Da si mer an enger ëffentlecher Diskussioun. A vu dass mer da véier verschidde Bléck hunn, kënnen mer, wéi ech et virdu gesot hunn, sachlech zur Justiz, zu eise Grondfräheeten, zum Fonctionnement vum Staat, vun der Regierung, zum Fonctionnement vun dësem héijen Haus a vum Staatsrot getrennt diskutéieren an net permanent alles matenee verméschen an net just een Domm erop- oder een Domm erofmaachen. Esou einfach ass et net!

An et ass keng parteipolitesch Geschichte hei. Et geet drëm, Land a Leit hei mat deenen Institutiounen, déi hei am Land sinn, ze familiariséieren, une fois pour toutes, well d'Leit si wäit ewech.

Mir wäerten elo zum Beispill nach eng neit Institutionen schafen: de Conseil national de la justice. Wéi füügt de sech an? Wat steet hei alles an deem klenge Gesetzestext, ...

(M. Charles Margue montre un document.)

... wat eis Verfassung, eist Grondrecht ass? Dat alles ass ville Leit net bekannt, jiddefalls net am Zesummespill. Mee kommt, mir profitéiere vun der Geleeënheet, fir de Leit no an no iwwert déi acht Méint, wou mer dat wëlles hunn, déi eenzel Institutiounen méi nozebréngen op eng pedagogesch Aart a Weis. Da stärke mer, éischstens, d'Demokratie. Da stärke mer d'Versteesdemech fir déi eenzel Institutiounen. A mir stärke grondleeënd d'Adhesioun vun Land a Leit zu där neier Verfassung. Dann hu mer gutt geschafft an dann hu mer eis Aarbecht gemaach!

Ech soen lech Merci am Numm vun der grénger Fraktioun.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Charles Margue. Dann huet den Här Léon Gloden d'Wuert gefrot.

■ **M. Léon Gloden (CSV).**- Merci, Här President. Et ass alles gesot. D'CSV freet sech, fir mat de Leit iwwert déi véier Texte ze diskutéieren. Ech wëll awer och kuerz drop hiweisen, dass an engem vun deenen neien Texte d'Biergerbedeelegung groussgeschriww gëtt, well mer am Fong den europäesche System vum Droit d'initiative vun de Bierger a Biergerinnen, fir hei kënnen der Chamber eng Iddi virzeleeën, iwwert déi mer müssen diskutéieren, virgesinn. Dat ass ee ganz grouse Fortschrëtt an enger moderner Demokratie.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Gloden. Dann huet den Här Fernand Kartheiser nach eemol d'Wuert gefrot.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Jo, Här President, villmools merci. Ech wëll dann och kuerz reagéieren op dat, wat d'Kollege gesot hunn. Ech wëll fir d'éischt dem Här Mars Di Bartolomeo soen, dass - hie seet et selwer - eng Informationsveranstaltung an eisen Aen net duergeet. D'Medien aschalten, ass an eisen Aen net méiglech. D'Medie schalte sech selwer an, wa se wëllen. Mir hunn eng Fräiheet vun der Press!

(Interruption par M. Mars Di Bartolomeo)

Méi interessant awer - an dat elo net, fir géintiwuerlech net deen néidege Respekt ze weisen -, mee ech mengen, politesch méi wichteg woren déi Stellungname vum Här Margue a vum Här Gloden. Den Här Margue seet: „D'Leit hu gär, wann d'Politiker hir Verantwortung huelen.“ Dat hu mer jo gëschter gesinn an der Debatt ëm d'Madamm Cahen: Si hätt kënnen hir Verantwortung huelen, dat huet se awer net gemaach!

■ **Une voix.**- Très bien!

(Brouhaha et interruptions)

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Am Prinzip si mer awer d'accord mat lech. Mir haten där Debatten hei schonn e puer.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Här Fernand Kartheiser, Dir sidd bei deem falsche Punkt.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- O, ech mengen net, Här President. Mir schwätzen iwwert d'Verantwortung vun de Politiker.

Awer wësst Der, wat d'Leit och gär hunn? An elo kommen ech awer op e Punkt, do musst Der mer och Recht ginn, Här President: Dat ass, wann d'Politiker hir Versprechen halen, mat deene se an d'Wale ginn. Erënnert Der lech un de Walprogramm vun deene Gréngen, ...

■ **M. Roy Reding (ADR).**- Très bien!

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- ... wat do drasteet iwwer e Referendum, wat Der versprach hutt deene Leit, déi lech gewielt hunn - Här Margue, lech och ganz perséinlech -, wat an Ärem Walprogramm stoung? Wann Der gär hätt, dass d'Politiker hir Verantwortung huelen, da soe mir lech emol als Éischt: Haalt emol Är Versprechen a brieht se net! Dat hätten d'Leit nämlech och gär.

Dann: „Domm erop oder Domm erof“, sot Dir. Majo lauschttert: Ech hunn dauernd den Androck, dass Der wierklech d'Leit - ech wëll elo net onhéiflech ginn, mee soe mer emol - fir net op der Héicht haalt, déi Dir fir würdeg haalt, fir iwwert d'Verfassung matzschwätzen. Ech wëll et net anescht ausdrécken.

Dir sot: „Mir müssen de Leit dat pedagogesch no-bréngen.“ Wësst Der, wat eis Approche ass als ADR? D'Leit sinn de Souverän! Déi soen eis, wat mir ze maachen hunn! Si wielen eis. Mir sinn do, fir de Leit ze dëngen, fir dësem Vollek ze dëngen, wat d'Leit wëllen! Mir sinn net do, fir iwwert deem ze stoen an deene pedagogesch ze erklären an dann ze soen: „Sidd Der kapabel - Daum erop, Daum erof - oder ass dat alles fir lech ze komplizéiert?“

Mir sinn net do, fir iwwert de Leit ze stoen. Mir sinn do, fir fir d'Lëtzebuerger ze schaffen. Well si sinn déi, déi eis heihinnereschécken. Mir si just nëmmen hir Mandatairen. Net méi, net besser! A mir sinn do, fir Politik am Déngscht vun de Lëtzebuerger ze maachen an näischt anescht. Wësst Der, mir sinn net arrogant bei der ADR a mir denken net, dass mer besser si wéi déi Leit, déi eis gewielt hunn.

Den Här Gloden, fir domadder opzehalen ... Här Gloden, ech bewonneren lech heiansdo. Dir sot: „Et ass en immense Progrès, dass mer an där neier Verfassung en Droit d'initiative populaire kréien, en Droit législatif an esou weider.“ Ma, mir kënnen de Leit dat elo ginn! Dir hinnen de Referendum, deen Der versprach hutt! Dann hu se en Droit d'initiative, dann hu se en Decisiouns...! Mir brauchen net déi nei Verfassung, fir de Leit de Pouvoir ze ginn, Decisiounen ze huelen. Dat kënnen mer direkt maachen! Gitt hinnen dat, wat Dir hinne versprach hutt a wat Der hinne virenthalt!

Wësst Der, e gudder Rot - ech kucke jo d'CSV och mat Suergen déi lescht Zäit -: ...

(Brouhaha et exclamations)

... Mee wéi wëllt Dir dat Vertraue bei de Leit zréckkréien, wat Der verluer hutt, wann Der och nach Är Walversprieche brieht?!

(Brouhaha)

Dir hutt de Referendum versprach. Haalt en of, well soss ass dee leschte Rescht vu Vertrauen an Är Partei fort. An zu Recht!

(Brouhaha et interruption)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Kartheiser.

Ech gesi keng weider Wuertmeldung méi. Da kënnen mer elo zur Ofstëmmung iwwert d'Resolutioun vum Här Mars Di Bartolomeo kommen.

Vote sur la résolution

Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmmen.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass dës Resolutioun mat 54 Jo-Stëmmen bei 6 Abstentiounen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Emile Eicher), Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Paul Galles), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Jean-Paul Schaaf), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Guy Arendt), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenus : MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

8. 7844 - Projet de loi portant modification :

1° de la loi du 19 décembre 2020 portant adaptation temporaire de certaines modalités procédurales en matière civile et commerciale ;

2° de la loi modifiée du 8 mars 2017 sur la nationalité luxembourgeoise

Esou wéi mer et de Moie festgehalten hunn, kéime mer elo zu de verschiddene Justizprojeten, wou ech nach eng Kéier Merci soe fir d'éischt emol der Madamm Ministesch fir hir Flexibilitéit, fir de Moien an d'Chamber ze kommen, dass mer déi Zäit vun de Moien, déi mer agespuert hunn, kënnen sënnvoll recuperéieren. A mir géifen dann ufänke mam Projet de loi 7844, enger zäitweileger Upassung vu verschiddene Strofprozeduren. D'Wuert huet elo d'Rapportrice vun dësem Projet de loi, déi honorabel Madamm Carole Hartmann.

Rapport de la Commission de la Justice

■ **Mme Carole Hartmann (DP), rapportrice.**- Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, de Projet de loi 7844 verlängert eng Rei zäitlech begrenzt Mesuren, déi am Kader vun der Pandemie am Juni 2020 per Gesetz agefouert a fir d'lescht am Dezember vum leschte Joer verlängert gi sinn. Et geet dobäi - an Här President, ech erlabe mer, lech do e bëssen ze korrigéieren - net ëm strof-rechtlech Prozeduren, et geet ëm zivill, kommerziell an administrativ Litigen, mee et geet awer hei och an engem ganz klengen Punkt nach ëm d'Nationalitétegesetz.

Mir verlängeren déi concernéiert Mesuren, well mer net wëssen, wéi d'Situatioun ëm d'Pandemie evoluéiert an all weider Verbreedung vun dem Virus wëllen andämmen. Dofir sollen och virun de Juridictionen déi physisch Kontakter limitéiert an domat de Risiko, fir sech unzestiechen, esou geréng wéi méiglech gehale ginn.

Den Text ännert gréisstendeels net. Well et bei enger vun den temporäir Mesuren awer ze enger Applikatioun gefouert huet, déi net esou vun eis als Legislatuer geduecht war, adaptéiere mer de concernéierten Artikel. Ech kommen dorobber nach zréck.

Konkreet geet et an dësem Projet de loi ëm d'Gerichtsaffären, déi duerch eng Procédure écrite ginn, dat heescht, wou d'Argumenter schrëftlech ausgetosch ginn. Normalerweis kënn et um Schluss vun där Prozedur ze enger Sitzung, déi en présentiel stattfënnt, wou d'Mandatairë vun de Parteien an hire Plaidoirien nach eemol d'Geleeënheet hunn, fir hir Argumenter virzebréngen.

Mat der Verlängerung vun haut bleibt et dobäi, dass dës Affären och kënnen en délibéré geholl ginn, ouni dass d'Mandatairen nach eemol op d'Gericht mussen kommen. Wichteg heibäi bleibt, dass d'Affekote vun de Parteie müssen domadder averstane sinn, dass et net méi zu enger Sitzung an hirer Präsenz kënn. A wann den Affekot freet, fir mëndlech ze plädéieren, muss en dat och maache kënnen.

Dës temporaire Derogatioun gëllt weiderhi souwuel fir Affäre virun eise Verwaltungsgerichter, virum Verfassungsgericht, dem Kassationsgericht an och den zivilrechtliche Juridictionen, déi en matière civile et commerciale siegëieren.

Wéi scho gesot, profitéiere mer awer och, fir eng temporaire Dispositioun ze modifiéieren, an dat, well et nach eng Kéier zu engem Urteel komm ass, dat eng Applikatioun vum Text gemaach huet, déi net esou geduecht war, dat heescht, net vun eis als Legislatuer esou gewollt war.

Am viregten Text stoung, dass, wann net plädéiert gëtt, d'Farde de procédure bis spéitstens den Dag, wou u sech d'Plaidoirië fixéiert goufen, muss deposéiert ginn an dass consideréiert gëtt, dass d'Moyenen an där Sitzung widderholl goufen.

Am ugeschwaten Urteel ass dës Dispositioun esou interpretéiert ginn, dass, wann en Affekot seng Farde de procédure net ofgëtt, d'Moyenen aus de schréffleche Konklusiounen net reitériert goufen. Ausser dem Acte introductif d'instance sinn do-duerch all d'Moyenen aus de Konklusiounen ecartéiert ginn.

Well et net eis Volontéit war, dës dach haart Sanktioun viragesinn, adaptéiere mer den Text hei nach eemol. Fir dass et net méi zu där genannter Interpretatioun soll kommen, gouf am Projet de loi virgesinn, dass d'Farde de procédure net méi „au plus tard“ den Dag vun de Plaidoirien, mee „dans les meilleurs délais“ muss deposéiert ginn. Dat och fir ze ënnersträichen, dass de Fokus hei net op dem Depot vun der Farde de procédure läit. D'Gerichter hunn nämlech all déi echagéiert Konklusiounen scho während der Prozedur eemol kritt.

Dës Dispositioun, déi mer gemaach haten, huet awer virun allem bei den Autorités judiciaires, mee och beim Staatsrot eng Rei Kriticke bruecht, haapt-sächlech well hinnen eisen Text net prezis genuch war. De Staatsrot huet eis eng Textpropos gemaach, nämlech déi, dass d'Farde de procédure „deux jours ouvrables“ no dem Dag vun de Plaidoirië soll deposéiert ginn.

Mir hunn dës Textpropos als Justizkommissioun ugeholl an an eiser Diskussioun zu den Avisen, déi erakomm sinn, nach eemol ënnerstrach, dass et bei dëser temporäier Measure net dorëms gaangen ass an och weiderhin net dorëms geet, fir Moyenen, déi schonn echagéiert goufen, ze ecartéieren. Dëst prejudiciéiert nämlech virun allem d'Partei selwer. An dat war op kee Fall hei de But.

Och op d'Reserv vum Stater Barreau, dass d'Présenz um Gericht an déi mëndlech Plaidoirien och am Sënn vun de fundamentale Rechte vun de Justiciablen de Prinzip bleiwe mussen an dass déi temporaire Mesuren hei net solle perenniséiert ginn, och dorobber hu mer reagéiert. D'Verlängerung ass an dësem Projet de loi bis den 21. Dezember 2021 (veuillez lire: 31. Dezember 2021) virgesinn. Mir hunn awer gesot, dass, wann d'Situatioun et géif erlaben, mer och scho virdrun nees op déi normal Prozedur kéinten zrëckkommen. Mir missten dann am Hierscht, le cas échéant, erëm eng Ofännerung vun dësem Gesetz virhuelen. Et ass op alle Fall net virgesinn, aus dësen temporären Dispositiounen e sougenannten Droit commun ze maachen.

Niewent de Prozedur virun eise Gerichter hält dësen Text och eng kleng Ännerung am Gesetz vum 8. März 2017 zu der Lëtzeburger Nationalitéit vir. Hei gëtt am Artikel 89 virgesinn, dass Persounen, déi Lëtzeburger Virfaren hunn, eng Déclaration de recouvrement vun der Lëtzeburger Nationalitéit net nëmme bis den 31. Dezember 2021, mee bis den 31. Dezember 2022 maache kënnen. Dëst, well dës Persounen duerch déi aktuell Situatioun net onbedéngt d'Méiglechkeet hunn, dës Demarchen direkt kënnen ze maachen.

Fir weider Detailer verweisen ech op mäi schréffleche Rapport. Ech géif lech Merci soe fir d'Nolauschteren an an engems schonn den Accord vun der Demokratescher Partei ginn.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Ech soen der Madamm Rapportrice Carole Hartmann villmools Merci fir hire Rapport.

An der zoustänneger Kommissioun ware se sech eens, datt mer no der Presentatioun vum Rapport kéinten direkt iwwert de Projet de loi ofstëmme, ouni Diskussioun, mee den Här Marc Goergen huet nach kuerz d'Wuert gefrot. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Marc Goergen (Piraten).** - Merci, Här President. Ech komme kuerz erop, well mir zu deem Thema eng Proposition de loi eraginn haten. Ech wëll awer och der Madamm Carole Hartmann Merci soe fir hire gudder Rapport zu dësem Thema.

Wat d'Verfarensmodalitéiten ugeet, si mer der Mee-nung, dass een eng weider Verlängerung vun den aktuelle sanitäre Mesurë wëinst de momentanen Infektiouns-zuelen duerchaus akzeptéiere kann. Mir fannen awer, dass eng Verlängerung, déi direkt bis

un d'Enn vum Joer datéiert ass, ze laang ass, wann een an der Logik vun der Regierung bleift, mat där mir oft geäntwert kruten, wa mir fir Planungssécherheet via Motiounen gefrot hunn, fir d'Gesetz bis Dezember ze stëmmen. Hei geet et ëm staark Mesuren, do awer gesäit d'Regierung da kee Problem, fir méi wäit am Virus ze plangen.

Wat awer en aneren Deel vum Gesetz ugeet - dofir sinn ech och eropkomm -, den Deel, wou et ëm Persounen geet mat auslännesche Virfaren, deen et er-labe soll, hir Demande, fir d'Lëtzeburger Nationalitéit ze kréien, nach bis 2022 ze finaliséieren, esou hu mir Piraten net schlecht gestaunt, wéi mer dës Projet gesinn hunn. Mir hate schliisslech schonn éier d'Regierung dës Projet agereecht huet eng Proposition de loi deposéiert, déi genee esou eng Verlängerung och virgesinn huet. D'Dauer vun de Verlängerungen war net déi selwecht, jo, mee am-plaz en neie Projet anzereechen, hätt ee ganz einfach kënnen diskutéieren an e Kompromëss fannen.

Mir hunn an eiser Dispositioun virgeschloen, aus-lännesche Biergerinnen a Bierger, déi Lëtzeburger-gesch Virfaren hunn, nach bis 2028 d'Chance ze ginn, eng Demande fir d'Unhuele vun der Lëtzeburger Nationalitéit anzereechen, a wollten hinne bis 2030 ginn, fir d'Prozedur ofzeschleissen.

Obwuel eis Dispositioun virun där vun der Regierung deposéiert gouf, ass just de Regierungsprojet vum Staatsrot aviséiert ginn an duerno op den Ordre du jour komm. Dat ënnersträicht just emol, wi-vill Muecht a sech d'Regierung och um Niveau vun der Legislativ huet. Eng staark Demokratie dierf kee schwaacht Parlament hunn!

Mir wäerten dës minimal Verlängerung vun der Frist haut matstëmme, ma eis eege Proposition de loi dofir awer net zrëckzéien! Mir hunn en aneren Delai proposéiert a mir wëllen am Parlament héieren, ob eis Virstellung gedeelt oder verworfen ginn, a wisou.

Mir hoffen, dass mir net schonn 2022 de Leit d'Recht, d'Lëtzeburger Nationalitéit kënnen unzefroen, wäerten ewechhuelen an dofir gemeinsam nach eng Kéier fir eng weider Verlängerung hei am Haus stëmme wäerten. Bis et souwäit ass, dass eis Proposition de loi dann och endlech ka behandelt ginn, freeë mir eis natierlech och iwwer all kleng Verlängerung. Dofir wäerte mir dës Projet och haut matstëmme.

Merci.

■ **M. Sven Clement (Piraten).** - Ganz gutt!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Goergen.

Da géif ech der Madamm Justizministesch Sam Tanson d'Wuert ginn.

Prise de position du Gouvernement

■ **Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice.** - Jo, ech muss jo awer och dozou elo eppes soen, Här President. Ech sinn e bëssen erstaunt iwwert dem Här Goergen seng Ausféierungen. Hei si mer ganz kloer an engem vun de sougenannte „Covidtexter“, wou et ëm Prolongatiounen geet vu Mesuren, déi en place sinn.

VLäicht zum juristeschen Deel. Ech hunn elo net verstanen, wéi eng déi ganz staark Mesurë sinn, vun deenen den Här Goergen geschwat huet. Dat, wat ass, dat ass, dass mer eng gewësse Planungs-sécherheet brauchen op de Gerichter, fir dass souwuel d'Practiciene wéi d'Riichter wëssen, wéi et ze fonctionéieren huet.

Dat si keng Mesuren, déi ee ka vu Woch zu Woch verlängeren. An ech sinn dat Éischt... Wann déi Mesuren net méi néideg wäeren, da kënnen mer ganz gären dat hei réckgängeg maachen, sachant awer, dass do eng ganz Rëtsch Vereinfachungen mat der-bäi sinn. Dat heescht, dass ee kann op digitale Wee Saache maachen, déi ee soss net op digitale Wee konnt maachen. Dofir gesinn ech elo net richtig, wat de But dovunner wor.

Zu der Verlängerung vun där Méiglechkeet fir Persounen, déi vu Lëtzeburger Virfaren ofstamen: Och dat ass eng Covidmesure! An och d'ailleurs: Déi Éischt, déi dat gemaach hunn, dat war an deem alleréischte Covidtext heizou; dat heescht, dat war och e Projet de loi vun der Regierung. Dir sidd herno komm mat enger Proposition de loi, déi sech am Fong grefféiert huet op dat, wat d'Regierung souwisou schonn dat lescht Joer gemaach hat, wéi mer deen Delai schonn eng Kéier verlängert haten.

Dofir ass dat doten awer e bësse speziell, dat elo hei esou duerststellen. D'autant plus, wou Der genau wësst, dass ech net esou fonctionéieren, dass ech mat Proposition-de-loien e Problem hätt. Mir hunn hei einfach: Mir verlängeren e Gesetz a mir verlängeren Dispositiounen, déi mer scho bei antérieure Covidtexter verlängert haten.

Et mécht eng Vereinfachung fir déi Leit. An déi Konditiounen, déi si jo scho laang fixéiert, ënner wéi enge Konditiounen een déi Lëtzeburger Nationalitéit an deem dote Fall nach ka confirméieren. Dat war eebe just eng éischt Verlängerung bei deem éischten Text. Elo si mer hei scho bei där drëtter Verlängerung an deem dote Cas de figure.

Dofir, natierlech kënnen mer Är Dispositioun dann och en temps utile diskutéieren. Mee hei si mer am rengen Covidkader, well déi Leit sech den Ament net kënnen op Lëtzeburg deplacéieren oder well et nach extreem komplizéiert ass, fir sech ze deplacéieren, respektiv se missten a Quarantän goen, wa se zrëck an hiert Heemechtsland kommen. Dofir déi Vereinfachung fir d'Bierger, déi wëllen hir Lëtzeburger Nationalitéit confirméieren.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Madamm Justizministesch Sam Tanson. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7844. Den Text steet am Document parlementaire 7844⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7844

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmme.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass de Projet de loi 7844 eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmme ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Emile Eicher), Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Paul Galles), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Jean-Paul Schaaf), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par M. Carole Hartmann), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

9. 7814 - Projet de loi portant approbation de l'Accord entre le Grand-Duché de Luxembourg, la Confédération suisse et la République du Pérou sur le transfert d'avares saisis, fait à Luxembourg, le 25 novembre 2020, fait à Berne, le 4 décembre 2020 et fait à Lima, le 16 décembre 2020

Deen nächste Punkt um Ordre du jour ass haut de Projet de loi 7814, en Accord tëschent Lëtzeburg, der Schwäiz an dem Peru iwwert den Transfert vu confiscuéiertem Verméigen. Mam Accord vun der zoustänneger Kommissioun gëtt no der Presentatioun vum Rapporteur ouni Diskussioun iwwert de Projet de loi ofgestëmmt. An domadder géif ech d'Wuert un de Rapporteur ginn, den honorabelen Här Charles Margue. Här Margue, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Justice

■ **M. Charles Margue (déi gréng), rapporteur.** - Merci, Här President. Kolleegen a Kolleginnen, ech presentéieren lech elo e Gesetzesprojet iwwer en internationalen Accord tëscht Lëtzeburg an dem Peru, wou och d'Schwäiz matagebonnen ass.

De Projet 7814 gouf den 29. Abrëll dëst Joer vum Aussen- an Europaminister deposéiert. De Staatsrot huet den Avis ginn ouni weider Observatioun. Dat war den 1. Juni. D'Justizkommissioun huet sech den 30. Juni déi éischte Kéier mam Projet befaasst an de Rapporteur bestëmmt. De 7. Juli hu mer de Rapport eestëmmeg an der Kommissioun ugeholl.

Ëm wat geet et am 7814? Abee, et ass just een Artikel an dësem Gesetz. Et geet drëms, dass en internationalen Accord de partage ugeholl gëtt, dee Lëtzeburg mat der Schwäiz an der Republik vum Peru ënnerschriwwen huet: de 25. November zejoert zu Lëtzeburg, de 4. Dezember zu Bern an de 16. Dezember zu Lima.

Dësen trilateralen Accord ass néideg ginn, fir confiscuéiert Avoiren un de Peru ze restituéieren. Avoiren, déi engersäits confiscuéiert gi sinn zu Lëtzeburg, anerersäits an der Schwäiz.

Et ass déi éischte Kéier, dass mer hei zu Lëtzeburg esou eng Restitution intégrale vu saisierte Gelder maachen, dëst op Basis vun der Konventioun vu Mérida, aktuell déi eenzeg Konventioun, bei där et

virgesinn ass, dass Korruptiounssuen un de geschiedegte Staat zrëckginn.

En Urteel vum 9. Juni 2016 vum Beziarksgeriicht aus der Stad huet d'Exekutioun gesprach vun der Confiscatiounsentscheidung aus dem Peru vum 25. Juni 2015. Dës éischt Decisioun am Peru ass also elo scho méi wéi sechs Joer hier.

Et ass e bëssen en ontypeschen Accord, well engersäits dräi Länner concernéiert sinn, wéi ech gesot hunn, a well anerersäits eng integral Restitutioun vun de Gelder un e Land gemaach gëtt. Integral, dat heescht och Zësen, déi entre-temps ugefall sinn, si matabegräff.

Och ass am Accord festgehalde ginn - an dat ass erëm interessant -, wéi déi restituéiert Gelder ze afektéiere sinn. Wat geschitt mat deenen? Fléissen déi an den allgemenge Budget oder net? Dës Affektioun geschitt konform zum Artikel 57 vun der UNO-Konventioun géint d'Korruptioun aus dem Joer 2003. A si ass och agebett an den Objektiv vun der Agenda 2030 iwwert den Développement durable.

Déi Sue ginn also genotzt zugonschte vun der peruanescher Bevëlkerung, fir de Justizsystem ze stäerken, an am Kampf géint d'Korruptioun. Méi genee sinn d'Institutionen, deenen d'Gelder zougesprach gi sinn: de Pouvoir judiciaire, de Parquet national vum Peru, de Justiz- a Mënschrechtsministère.

Da kann ech lech och nach soen, wéi eng Zommen am Spill sinn. Fir genee ze sinn: 9.720.000 Euro, déi an enger Bank zu Lëtzeburg saisiert goufen, a 16.380.000 Dollar, déi an dräi Banken an der Schwäiz saisiert goufen.

Dëst si just e puer Detailer aus dem trilateralen Accord. Wann Der méi wëllt wëssen, da kënnt Der dat noliessen, awer net a mengem schréffleche Rapport, mee am Text vum Accord, deen dem Gesetzesprojet als Punkt 7 ugehaangen ass, zesumme mat de Resolutiounen, déi d'Affektioun am Detail vun dëse Gelder reegelen.

Et wier dann awer ofschléissend nach ze bemierken, dass dës Projet de loi keng Obligation juridique ass. Et ass engersäits e politesche Choix, fir d'Chamber matanzebannen, an et ass och par analogie zu der Schwäiz an dem Peru, déi dee selwechte Wee gewielt hunn.

Ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren a ginn den Accord vu menger grénger Fraktioun.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - An ech soen dem Här Rapporteur Charles Margue villmools Merci.

A wéi virdrun ugekënnegt, kënnen mer ouni Diskussioun direkt zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7814 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 7814².

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7814 et dis-pense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Fir d'éischt de Vote électronique fir déi perséinlech Stëmme.

Duerno maachen ech den Appel nominal fir déi, déi wëllen e Vote par procuration ofginn.

(Appel nominal pour votes par procuration)

Domadder ass de Projet de loi 7814 eestëmmeg mat 60 Jo-Stëmme ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen (par M. Emile Eicher), Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo (par M. Paul Galles), Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Gilles Roth), Claude Wiseler et Michel Wolter ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn (par M. Gusty Graas), Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff (par Mme Carole Hartmann), Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)